

Průhledný trik Babiše a Vojtěcha, “Chaos kolem roušek” jako divadílko pro voliče. Dojde Čechům, že se celou dobu hraje mnohem vyšší hra, a to nikoli v oboru zdravotnictví, ale v ekonomice???

- CZ24 News | 25. srpna 2020

ČESKO: Nová bezpečnostní opatření proti šíření koronaviru, která v posledním týdnu zaváděla česká vláda, vyvolala vlnu pohoršení a posměchu. Nejčastější výtkou směrem k ministrům a jejich epidemiologickým nohsledům je chaotičnost rozhodování a řízení. Opravdu je ale za neustálými změnami zrovna chaos či nekompetentnost konkrétních politiků či nedostatečná komunikace?

Téměř celé léto se neslo v relativním poklidu. Vypadalo to, že politici nechávají koronavirus pomalu odejít, bublina neexistující, a přesto vyhlášené epidemie po celém světě splaskne a život se pomalu vrátí do starých kolejí. Starými kolejemi se samozřejmě myslí život bez roušek, testování na covid-19 a zakazování toho, kam se smí a nesmí chodit.

Co se však zbytku týče, tam už v žádných starých kolejích zřejmě nikdy nepojedeme. Koronavirové manévry totiž nevratně promění především globální ekonomiku, kde – až to všechno skončí – nezůstane kámen na kameni. V tomto směru již zkrátka nic nebude jako dřív. Například nezaměstnanost poroste dosud nepoznaným tempem a přiblíží se hodnotám známým z velkých ekonomických krizí. V některých státech, třeba ve Spojených státech amerických či Izraeli, kde procento lidí bez práce překročilo 20 %, se to již děje. A protože se zde lidi, kterých se změny dotkly, proti tomu pochopitelně bouří, můžeme si všimnout, že právě v těchto zemích bezpečnostních opatření a restrikcí pod záminkou zvýšení výskytu koronaviru prudce přibývá. O tom, jestli je to proto, že jsou demonstranti více nakažliví, anebo proto, že vyhlášená opatření se vládám umožňují s rebelií – například zakazováním shromažďování – lépe popasovat, nechť si laskavý čtenář popřemýšlí sám.

Opatření však nepolevují ani v zemích, kde situace zdánlivě dramatická není, například v Německu či České republice. Zatímco u našich sousedů již ani tak není tématem samotný koronavirus (stále víc lidí zde chápe, že nejde o virus, ale o to, proč se kolem něj udělal takový humbuk a co měl „přikrýt“), ale destruktivní následky samotných protikoronavirových opatření. A tak se zde demonstruje o sto šest.

Čeští občané jsou poněkud pozadu a teprve nesměle rozvíjejí debatu, zda je nutné při stávajícím počtu nakažených koronavirem honosně pojmenovaným SARS-Cov-2 nosit roušky a zda vůbec může tento ochranný prostředek něčemu zabránit.

A tak jsme vstoupil teprve do fáze, kdy se prou rouškofilové (lidé, kteří si stále myslí, že se to vše děje opravdu proto, že ve světě řádí jakýsi nebezpečný virus a vlády podnikají kroky na ochranu obyvatelstva) a rouškofobové (lidé, kteří považují dění kolem viru za přehnané a nechápou, proč se mají nosit roušky, když je počet nakažených minimální a všechna ta opatření nedávají ze zdravotního hlediska smysl) o to, zda roušky pomáhají, či nikoli. Jedni stále věří tomu, že poprskaná látka přes obličej brání šíření viru, druzí považují toto nařízení za omezení svobody, náhubek a nepřiměřený nátlak, který má posloužit například předvolební popularitě vlády u lidí, kteří chtějí mít pocit, že jsou

chráněni.

Právě díky tomu, že se spory o smysl roušek stále drží hojně v rovině medicínské a zohledňují též postoj k premiérovi Babišovi a jeho vládní sestavě, máme v české republice stále božský klid a lidé se nebouří jako v zemích, kde veřejnost řeší pravou, tedy ekonomickou podstatu koronavirových manévřů.

Ale to je také zároveň důvod, proč se u nás nemůže přestat „rouškovat“. Zatímco v zemích, kde se protestuje, mohou opatření vládě usnadnit nastolení pořádku, u nás působí jako „prevence“ pro stále početnou část obyvatel, která věří v koronavirus. Jakmile budou muset lidé nosit roušku, alespoň na některých místech, udrží je to v pohotovosti. Roušky jim připomenou, že virus je stále tady a mají se čeho bát. Protože kdo se bojí, nezlobí.

A v tomto kontextu je také třeba chápat, proč probíhají opatření právě tak, jak probíhají. Ačkoli na první pohled připomínají frašku, je za nimi přísná vnitřní logika. Pokud by šlo o zdraví a covid-19 byl opravdu tak nebezpečný, jak se říká, bylo by to mnohem jednodušší – vláda by měla nějaké podklady, podle kterých by bylo třeba opatření vyhlásit, udělala by to, lidi by se chránili a byl by klid. Jenže co dělat ve chvíli, kdy je nutné příliš neděsit část veřejnosti, která by mohla sama iniciativně požadovat karanténu jako na jaře, ale zároveň v ní udržet aspoň trochu strachu tak, aby neměla čas zkoumat všechny souvislosti a nemyslela si náhodou, že to, co se dělo na jaře, bylo zbytečné?

Těžký úkol. A tak to vláda prostě zkouší. Po klidném létě ve středu ministr zdravotnictví Adam Vojtěch na tiskové konferenci společně s hlavní hygieničkou Jarmilou Rážovou oznámil, že se budou od 1. září opět povinně nosit roušky ve školách, v MHD, v obchodech, restauracích, v kadeřnictvích, v kostelech, kulturních a zdravotnických zařízeních, na akcích ve vnitřních prostorech či na úřadech.

Jenže zatímco na jaře zblblý národ šil ze starých závěsů či trenýrek roušky jako o život a ty se staly jakýmsi symbolem „socialistické“ národní jednoty, po pár měsících si někteří lidé uvědomili, že je to s prominutím chujovina a jejich nošení je nejen nekomfortní, ale místo aby zdraví chránilo, může ho ještě poškozovat.

Zvláště v letních a podzimních vedrech se s rouškami špatně dýchá, potíme se v nich, prskáme si do nich a je to celé poněkud nechutné. Nechutné to bylo i na jaře, ale to se lidé pod vlivem davové psychózy báli víc než teď, kdy vidí, že se zase tak moc neděje. V létě, kdy jsme roušky nenosili, se nákaza šířila stejně málo jako v době, kdy jsme byli zavření doma a běhali s rouškami. Tak v čem je rozdíl?

Názor veřejnosti na koronavirus a opatření proti němu byl v naší zemi po celou dobu stejný – bezvýhradně podporoval tvrdou vládní ruku. Když se prováděly průzkumy oblíbenosti, nejpopulárnější byl vždy ten politik, který si hrál na tvrdého a nekompromisního vůdce, jenž ochrání lid před (neexistujícím) nebezpečím. To zafungovalo tak skvěle, že se do čela žebříčků oblíbenosti prosadil i do té doby naprosto neslaný a nemastný ministr vnitra a předseda ČSSD Jan Hamáček. Stačilo se tvářit dostatečně zamračeně a vážně, plkat o tom, jak nás vláda zachrání, a vzít si místo obleku červený svetr. O bezprecedentní popularitě vojáka a očkovacího lobbisty Romana Prymuly či jeho následovníka Rastislava Maďara, který si v represích vyloženě libuje, radši ani nemluvě.

Cokoli vláda udělala nebo zakázala, se pozitivně odrazilo v průzkumech popularity. A s tím zřejmě hlavouni počítali i při opatřeních vyhlášených tento týden.

Avšak zatímco předtím byli slyšet pouze rouškofilové, nyní se ozvala i nesouhlasící menšina. A tak se poprvé vzedmula jakási roušková opozice, i když roušky jsou na celých koronavirových manévrech vlastně jen nepatrným a nepodstatným detailem. Ani roušková opozice se nadále příliš nestará o

podstatu koronavirové krize, ale řeší jen to, zda je nebo není zbytečné roušky. I to je ale pokrok a aspoň se u nás trochu rozčeřily vody a je nějaká „zábava“. I když roušky od počátku mají pouze psychologický efekt, sociální sítě zaplavují facebookové skupiny Nejsme vaše loutky či Stop rouškám, plánují se demonstrace, lidé podepisují petice a křičí: „Náhuby nosit nebudeme.“

Jsem v šoku

Co znamená pojem marketingový premiér, dokazuje Andrej Babiš od počátku svého vládnutí. Desítky jeho špičkových poradců v čele s „guruem sociálních sítí“ Markem Prchalem mu denně ladí notičky a říkají mu, co má který den voličům říct. Vše mají podložené přesnými a detailními sociologickými průzkumy, díky kterým znají český národ mnohem lépe, než se zná český národ sám. Pokud někdy premiér plácne nějakou zdánlivou nelogičností nebo pronese něco, co na první pohled nedává smysl, či to dokonce vypadá, že si škodí, může to být tvrdými čísly podložený kalkul, který mu naopak přináší další body.

Stačí si vzpomenout, jak si proti sobě Babiš pěstuje a hýčká všechny ty „kampaně“. Když pokládal 17. listopadu věnec na Národní třídě a odpůrci po něm házeli rajčata a sprostě mu nadávali, on se smál a volal: „Děkuji, že mi přidáváte procenta.“ Stejně tak mu evidentně u voličů prospívá kauza Čapí hnízdo, o které pořád mluví a kde se prezentuje jako oběť. Funguje mu to a funguje mu to skvěle.

I když to takhle praktikuje celou dobu a říká přesně to, co chtějí jeho oddaní stoupenci, což je většina českých občanů schopných účastnit se voleb, slyšet, tento týden to bylo vidět dosud nejzřetelněji a v přímém přenosu.

Když se zdvihla po tiskové konferenci ministra zdravotnictví vlnka protestů, marketingoví poradci změřili náladu obyvatelstva a zaveleli k obratu. Bylo to třeba samozřejmě provést tak, aby z toho náš koblihový král vyšel jako lidový hrdina, a tak se rozhodli potopit ministra zdravotnictví. A to dost ošklivým, typicky politickým způsobem.

Ještě ten samý den, kdy Prchal a spol. viděli, že je část veřejnosti rouškami rozhořčena, se nechal předseda vlády slyšet, že se mu takový návrat roušek „vůbec nelíbí“ a „pravidlům nerozumí“: „Já musím říct, že jsem trošku v šoku z toho, co z ministerstva vypadlo. Vůbec se mi to nelíbí.“ A na druhý den, tedy na čtvrtek, si pozval premiér ministra Vojtěcha na kobereček. „Pozval jsem si na zítra pana ministra a celý ten tým, který o tom rozhoduje, protože když jsem viděl nekonečný seznam výjimek, kterým úplně nerozumím, tak zkrátka to musíme nějak probrat,“ doplnil Babiš.

Při této poznámce musí člověka jako první napadnout, že by to měli asi bývali probrat předtím, než to ohlásili, aby v to nebyl takový nepořádek, a otázka, proč to tak neudělali.

Brzy se však ukázalo, že Andrej Babiš opět lhal, jako skoro vždycky, když promluví, protože přesně to udělali a on o tom věděl od samého začátku. O opatřeních se rozhodlo v pondělí na zasedání vlády. Hned po pondělním jednání Adam Vojtěch zdůrazňoval, že ministerstvo se řídí doporučením Rady vlády pro zdravotní rizika. A kdopak že této radě předsedá? Že by Andrej Babiš?

Kdyby nebyl Adam Vojtěch politik, ale normální člověk, což se téměř vylučuje, musel by se sebrat a jít premiérovi oznámit rezignaci. A při té příležitosti svému šéfovi třeba plivnout do obličeje; samozřejmě jen pokud má negativní test na covid-19. Jelikož je ale politik, který musí mít hroší kůži a kterému je úplně jedno, co si o něm ostatní myslí – neboť ví, že je ze své funkce třeba vytěžit co nejvíce, než se nad ním definitivně zavře voda –, se zmožil jen na poznámku, že premiér na onom jednání, kde se o opatřeních rozhodovalo, byl a se vším souhlasil.

Na čtvrteční tiskovku, kde musel ohlásit změny pouhých den starých nařízení (ve školách nakonec

roušky povinné od 1. září povinné nebudou, stejně jako v obchodech, restauracích a službách pro zákazníky, jako jsou kadeřnictví a pedikúra), byl poslán sám, zatímco Babiš jej vesele natíral v novinách. Například při výtce moderátorky, proč komunikují tak chaoticky, se premiér hájil slovy, že on komunikuje správně, protože není ministr zdravotnictví. Podrazák!

Poradci totiž z průzkumů nepochybně zjistili, že když bude vypadat jako vůdce, který naslouchá lidem a opravuje své méně schopné podřízené, na které vhodí chyby, jeho obdivovatelé si nikdy nebudou zjišťovat, že lže a opravuje teď jenom to, co na začátku týdne sám nařídil.

A to, co si myslí ti, kteří si to jsou schopni dohledat a tento průhledný trik mu nespolknou, je Andreji Babišovi srdečně jedno, protože tito lidé jej pravděpodobně nikdy nevolili a volit nebudou. Oslovuje masy, které potřebuje k tomu, aby jej ještě chvilku udržely u moci. Jeho obchodní strategie ve vládě vychází od začátku skvěle a svoji šanci k ještě většímu zbohatnutí uchopil pevně za pačesy. Až jednou s hanbou a hněvem v zádech politiku opustí, bude moci mít pusku od ucha k uchu. Politici obvykle neopouštějí politiku v dobrém, ale popularita nikdy není ten důvod, proč do ní vstupují. Lidé můžou být politikům ukradení. Popularitu u nich potřebují pouze k tomu, aby byli zvoleni a ze svého angažmá vytěžili maximum. Pro voliče, nebo pro sebe? Co myslíte?

Vůbec by mě proto nepřekvapilo, kdyby se Babiš s Vojtěchem na této na první pohled komediální otočce domluvili a vládní benjamínek tento přešlap (odvoláváme, co jsme schválili, a schvalujeme, co do září ještě možná třikrát změníme) vzal na sebe. I když to vypadá potupně, za angažmá ve funkci, kde se točí miliardy a která znamená profesní vrchol, ze kterého může těžit po zbytek života, za těch pár minut posměchu a ostudy těmto lidem nepochybně stojí. Podobná příležitost, jako byl pro politiky koronavirus, se už nikdy opakovat nebude. Po ní by mohli všichni politici odejít klidně do předčasného důchodu.

Ať už o tom ministr věděl, nebo Babišovo chování taktně přečkal, nespokojenost občanů s rouškami zcela jistě nepramení z chaotických a nepřesvědčivých vládních nařízení, ale je to přesně naopak. Zdánlivě chaotická a nepřesvědčivá vládní nařízení vycházejí z nespokojenosti části veřejnosti s nošením roušek a měnících se nálad obyvatelstva.

Otázka je, jak budou vypadat další vládní kroky, pokud i spícím Čechům jednoho dne dojde, že se tady celou dobu hrála mnohem vyšší hra, a to nikoli v oboru zvaném zdravotnictví, ale ekonomika.

Milan Vidlák